

روزنامه سیاسی، اجتماعی و فرهنگی صبح ایران
سه‌شنبه اول تیر ۱۴۰۰ - ۱۱ ذی‌القعده ۱۴۴۲
سال بیست‌وسوم - شماره ۶۲۲۷ - ۱۶ صفحه
قیمت: ۲۰۰۰ تومان

آدرس‌های درست و غلط کاهش مشارکت

عبدالله کجی
مدیر مسئول

بعد از ملموس شدن نتیجه مشارکت در انتخابات ریاست جمهوری ۱۴۰۰ هر کسی متناسب با گرایش و نسبت خود با نظام جمهوری اسلامی ایران، علی‌را برای آن تحلیل کرد. برخی از این تحلیلگران خود کنشگر سیاسی هستند اما پوستین تحلیلگر پوشیده‌اند و در داخل و خارج

کشور مشغول تخریب نظام هستند که تحلیل آنان نباید مورد اعتنا قرار گیرد. روایت اپوزیسیون، سعودی‌ها و غرب از مشارکت، «عناد» مردم با نظام است. چنان تبلیغ می‌کنند که مردم از اساس جمهوری اسلامی عبور کرده‌اند، به صورتی در این گزاره می‌دمند که گویی جان بولشون و منافقین در راه ورود به تهران برای برگزاری جشن‌های سال نو میلادی هستند و سر راه پهلوی را هم سوار کرده‌اند! این عده هیچ حجتی برای ژست طلبکاری ارائه نمی‌کنند نگارنده اکثر سنجش‌های اجتماعی قبل و بعد از احراز صلاحیت‌ها را بررسی کردم که تحلیل آن را تقدیم می‌کنم. طبق نظر سنجی بهمین ماه ۱۳۹۹ دانشگاه مریلند آمریکا، عناد با اساس جمهوری اسلامی در درون ایران ۴/۹ درصد است. این عدد در نظر سنجی‌های داخلی اردیبهشت و خرداد ۱۴۰۰ به عدد ۷/۸ درصد می‌رسد؛ یعنی به روایتی ۹۵ درصد و به روایتی حدود ۹۲ درصد مردم با اساس نظام مخالف نیستند. در نقطه مقابل هیچ موقع جایگاه منافقین و سلطنت‌طلب‌ها در ایران به ۵ درصد نرسیده است. بنابراین گزاره عبور از جمهوری اسلامی آن هم طی چهار سال (۷۳ درصد مشارکت در سال ۱۳۹۶) مدعایی موهوم و بدون سند و تحلیل آرزو هاست.

اماروایت دوم که عمدتاً اصلاح‌طلبان یا دوستداران احمدی‌نژاد آن را طرح می‌کنند، این است که عامل اصلی کاهش مشارکت عدم احراز صلاحیت‌هاست. برای راستی آزمایی این مهم چندین نظر سنجی را در دو مقطع قبل از رد صلاحیت‌ها و بعد از آن مطالعه کردم. گزاره «شرکت نمی‌کنم» یا «احتمالاً شرکت نمی‌کنم» یا «تصمیم نگرفته‌ام» در اردیبهشت ماه که هنوز احراز صلاحیت‌ها انجام نشده بود از نمونه ۱۵ هزار و ۵۰۰ نفری سراسر کشور به ترتیب ۲۶/۷ درصد، ۷/۴ درصد و ۱۳/۳ درصد است، یعنی در اردیبهشت ماه حدود ۵۷/۴ درصد گرایش به سمت عدم مشارکت دارند و از قضا این عدد بعد از رد صلاحیت‌ها هنوز بالای ۵۰ درصد بوده است اما قدری کاهش یافته است. رأی آقای لاریجانی در اردیبهشت ۲/۱ درصد، چهارم تیر ۲ درصد و بز شکیان ۱۷م درصد بوده است. در این میان رأی احمدی‌نژاد قابل توجه است که در جای دیگری به آن اشاره می‌شود. علاوه بر آن رأی ۱۳۹۲ در غیاب هاشمی و ۱۳۹۶ در عدم احراز صلاحیت احمدی‌نژاد به ترتیب حدود ۲۳ درصد و ۷۳ درصد است. در این چهار سال جز نارضایتی اقتصادی چه اتفاق حادی افتاده است؟ علاوه بر آن در شوراها که اصلاح‌طلبان در تهران یا یک لیست مقابل سه لیست اصولگرایان بودند و خاتمی، کروبی، سروش و ۱۵ حزب اصلاحات نیز به میدان همتی آمدند، اتفاقی نیتاد که نشان می‌دهد پایگاه اصلاح‌طلبان به دلیل جفت و بست با دولت مستقر تضعیف شده است.

از سوی دیگر میزان مشارکت در همه نظر سنجی‌های قبل و بعد از احراز صلاحیت‌ها، تفاوت معناداری ندارد و میزان مشارکت عمدتاً در همه سنجش‌ها بین ۴۱ تا ۵۲ درصد بوده که به واقعیت نزدیک است و از قضا این دوره نظر سنجی‌ها معتبر تر از همیشه جلوه کرد. رأی رئیسی در ششم خرداد در نظر سنجی جهاد دانشگاهی ۷/۴ درصد و در ۲۰ خرداد ۶۳/۶ درصد است این در حالی بود که همه رفتار هنوز در صحنه بودند. مشارکت قبل و بعد از رد صلاحیت‌ها به صورت میانگین در مرکز رشد دانشگاه امام صادق ۴۸/۲ درصد، اسپسا ۴۴ درصد، وزارت ارشاد ۴۹ درصد، صدا و سیما ۴۷/۳ درصد، مرکز افکار سنجی ایرانیان ۴۹/۸ درصد و دانشگاه تهران ۵۳ درصد است که نشان می‌دهد تفاوت معناداری بیش از ۵ درصد به وجود نیامده است.

رأی رئیسی نیز به صورت میانگین در نظر سنجی دانشگاه امام صادق ۶۰/۴ درصد، اسپسا ۶۳/۷ درصد، وزارت ارشاد ۶۸ درصد، صدا و سیما ۶۸/۹ درصد و مرکز افکار سنجی ایرانیان ۶۹/۹ درصد است. بنابراین رأی رئیسی نیز در قبل و بعد از رد صلاحیت‌ها تغییر ماهوی و غیر منتظره نداشته است. حال سؤال این است که علت کاهش مشارکت چیست و آیا بخشی از مردم به خاطر عدم احراز صلاحیت‌ها طور دیگری عمل کرده‌اند؟ یک نظر سنجی معتبر در اردیبهشت می‌گوید ۱۰/۹ درصد مردم گفته‌اند کرونا در عدم مشارکت خیلی زیاد تأثیر دارد و ۱۷/۵ درصد گفته‌اند زیاد مؤثر است که روی هم بالای ۲۸ درصد است. |بقیه در صفحه ۲

آری به ایرانیان خیر به امریکا

رئیس‌جمهور منتخب در نخستین نشست خبری با رسانه‌های داخلی و خارجی از بازگشت ایرانیان خارج از کشور و سرمایه‌گذاری آنها در داخل استقبال کرد و در پاسخ به این سؤال که آیا با رئیس‌جمهور امریکا دیدار خواهید کرد، یک کلام گفت: خیر!

عبدالکریم خاتمی، تهران

نخستین نشست خبری آیت‌الله سید ابراهیم رئیسی، رئیس‌جمهور منتخب، روز گذشته با حضور رسانه‌های داخلی و خارجی برگزار شد. رئیسی ضمن قدر دانی از حماسه ملت ایران در انتخابات ۲۸ خرداد، خود را خادم همه ملت حتی غایبان انتخابات معرفی کرد. پیام انتخابات را پیام وحدت و همدلی و مبارزه با فساد توصیف و برنامه‌های خود را

برای ترمیم فاصله اجتماعی تشریح کرد. او اولویت‌دارترین بر نامه خود را خاتمه دادن به تمام بسترهای فسادزا که ایجاد رانت می‌کند، اعلام کرد و گفت اولین اقدام او توجه به وضعیت اشتغال و مسکن مردم خواهد بود. درباره سیاست خارجی هم ضمن تأکید بر این نکته که «ما تعامل را با همه دنیا و همه کشورهای دنیا به عنوان یک اصل

صفحه ۲

اثر بخشی ۶ برابری پاستو کووک ایرانی نسبت به واکسن انگلیسی

پس از صدور مجوز اضطراری مصرف واکسن کووایران برکت امروز هم نوبت واکسن پاستور است تا مجوز اضطراری مصرف را دریافت کند، واکسنی که به گفته وزیر بهداشت ۶۲ درصد یعنی شش برابر واکسن استرازنکای انگلیسی در برابر واریانت‌های جدید ویروس کرونا اثر بخشی دارد. به تعبیر سخنگوی سازمان غذا و دارو اثر بخشی واکسن پاستو کووک، فراتر از انتظار است | صفحه ۳

وین نزدیک به توافق به رغم «اختلافات کلیدی»!

مذاکره‌کننده ایران گفته که مذاکرات در وین بیش از هر زمان دیگری به توافق نزدیک است و برای هفتمین بار برای مشورت به تهران برگشت سخنگوی وزارت خارجه با این هم فراتر گذاشته و گفته که «هیچ بعید نیست که دور بعد دور پایانی مذاکرات وین باشد.» با همه اینها، عباس عراقچی می‌گوید که هنوز هم «برخی مسائل کلیدی» مانده که مراجع تصمیم‌گیری در کشورها بایستی درباره آنها تصمیم بگیرند. «مسیر باقی مانده ساده نخواهد بود.» | صفحه ۱۵

دمی با شهید شهریاری

و همسرش در «او مرگ را کشت»

«او مرگ را کشت» زندگینامه شهریاری و همسرش نیست. این کتاب مانند یک نشست است، گویی ما دمی با شهید شهریاری و همسرش بنشینیم و مکالمه انجام دهیم. این جمع‌چون‌نویسی برای مخاطب امروزی است. نویسنده کتاب می‌گوید معتقدم تا سال‌های سال باید درباره شهید شهریاری نوشته شود و باید به کودکان ما نشان دهیم چنین شخصیت‌های برجسته‌ای داشته و داریم | صفحه ۱۶

حماس: بنت به خواب هم نخواهد دید که ما پرچم سفید بلند کنیم

عضو دفتر سیاسی حماس در واکنش به اظهارات تهدید آمیز نخست‌وزیر جدید رژیم صهیونیستی گفت، دست مقاومت روی ماشه است و تجهیزات و امکانات لازم برای پاسخ به تجاوزات این رژیم در حجمی گسترده‌تر از قبل را دارد | صفحه ۱۵

دلالت‌ها دوباره

نسخه «مری می موفق» رامی پیچند!

شاید آن روز که هدایت تیم ملی را به درگان اسکوچچ سپردند کسی توقع چنین نتیجه‌گیری و موفقیتی را نداشت. آن روزها اوضاع اینقدر خراب بود که کمتر کسی باور می‌کرد سسرمری خونه‌به‌خونه بایسل و صنعت نفت آبادان بتواند مقابل عراق و بحرین، ایران را سربلند از زمین خارج کند. شاید هم اصلاً تیم ملی را به اسکوچچ دادند که با کمترین هزینه حذف شود و رنگ جام جهانی قطر را به خود ببیند، اما... | صفحه ۱۳

«شغل» حسرت مدال آوران

بررسی علل و عوامل اشتیاق قهرمانان مدال آور به مهاجرت در گفت‌وگوی «جوان» با علیرضا سهرابیان رئیس فدراسیون قایقرانی | صفحه ۱۰

غلامرضا صادقیان

تحلیل ژورنالیستی

نشست رئیس‌جمهور منتخب

ما را به «خیر» تو امیدهاست!

تحلیل ژورنالیستی نخستین نشست رئیس‌جمهور منتخب، نشان از موفقیت نسبی سید ابراهیم رئیسی داشت. پرهیز از اطاله کلام، پاسخ‌های بعضاً سراسرت و ورود به برخی حوزه‌ها مثل دعوت از ایرانیان مقیم خارج و مالیات بر فعالیت‌های نامولد، نشان داد آقای رئیسی اهمیت اولین نشست خبری را برای نشان دادن ظهور فکری نو در دولت آینده می‌داند. هر چند نیاز است تا رئیس‌جمهور منتخب «به مقدار کافی» پاسخ‌هایی را که به پرسش‌های معمول و تکراری می‌دهد، تازه‌تر و غیر کلیشه‌ای انتخاب کند. این شیوه هم مزیتی نسبی برای جذابیت یک رئیس‌جمهور است و هم مردم را بیش از پیش پای صحبت منتخب خود می‌نشانند و این یعنی برقراری یک ارتباط سالم دوطرفه. رئیس‌جمهور نباید هوچی‌گری و بهاموآفرینی باشد ولی نوافرینی و جریان‌سازی و به‌هم‌زدن بازی و معادلات سیاسی به‌ویژه در حوزه سیاست خارجی، ضرورت یک سخنران انقلابی است.

اما به عنوان روزنامه‌نگاری که سه دهه است مجبور به زندگی با ترسحات و تراوشات فکری و زبانی ملال‌آور برخی تریبون‌داران دولتی بوده‌ام، معتقدم آن پاسخ یک کلمه‌ای «خیر» به پرسش «آیا با رئیس‌جمهور امریکا دیدن می‌کنید؟» گرانگاه محکم و کاملاً حرفه‌ای و بی‌سابقه در تریبون سی‌ساله دولتی‌ها بود. نمی‌دانم خود آقای رئیسی آن پاسخ یک کلمه‌ای «نه» بایند را به پرسشی درباره غنی‌سازی ایران به یاد آورد که چنین پاسخ مشابهی داد یا نه، به هر حال امریکا باید بداند آنجا که حرف امریکاست، ما با قاطعیت و بدون لکت زبانی و بدون توضیح اضافی - که هر توضیح اضافی نشانه مهر و محبت و شوق و اشتیاق است - پاسخ می‌دهیم!

بایند در ۲۴ بهمن ۱۳۹۹ وقتی خبرنگار از او پرسید «آیا قبل از اینکه ایران غنی‌سازی را متوقف کند، امریکا به برجام باز خواهد گشت؟» فقط گفت: «NO»!

و در پاسخ به سؤال دیگری درباره ایران به جای «بله» فقط سرش را به پایین تکان داد. آن رفتار اهمیت پاسخ یک کلمه‌ای امروز رئیس‌جمهور منتخب را برای ما آشکار می‌کند. باید به آقای رئیس‌جمهور منتخب گفت بعد از سال‌ها سستی و تمایل و غش کردن به سوی امریکا که خبری در آن برای ملت ایران نبود، ما را به این «خیر» تو امیدهاست!

شاید ارزیابی برخی فعالان رسانه و سیاسی کشور از نخستین نشست رئیس‌جمهور منتخب، «جلسه‌ای بیش از حد محافظه‌کارانه» بود. بدون آنکه این تحلیل را رد یا قبول کنیم، می‌توان یادآور شد که باید مرز مشخصی بین «اهمیت حفظ آرامش روانی مردم» و «اهمیت اقتناع‌گری و باورمندی و جذابیت سخنرانی شخص اول اجرایی» قائل شد و وظیفه یک رئیس‌جمهور کشف و شناسایی این مرز باریک و حرکت به سمت سخنرانی‌های اقتناعی و در عین حال پرشور است.

دعوت آقای رئیسی از ایرانیان مقیم خارج و دعوت از رسانه‌ها برای همفکری و نقد دولت و تأکید بر اینکه «من خادم همه ملت ایران هستم» از بخش‌های برجسته این نشست بود که آگاهانه علیه فعالان «رئیسی‌هراسی» که میراث شوم چهار سال پیش بود، به کار رفت.

توصیه‌ای هم به تیم رسانه‌ای رئیس‌جمهور منتخب رواست که در همه جای دنیا مرسوم است آنچه را رئیس‌جمهور متمایل است بازگو کند، دست کم در پرسش خبرنگاران دولتی می‌گنجانند، نه اینکه او مجبور شود در پایان نشست حرف‌های مهم خود را به صورت بیانی‌های جداگانه مطرح کند!

عباس حاجی‌نحاری

تحریم‌کنندگان

بازندگان اصلی انتخابات

سیزدهمین دوره انتخابات ریاست جمهوری در حالی با حضور ارزشمند مردم ایران برگزار شد که پروژه تحریم آن از مدت‌ها قبل و حتی قبل از ثبت‌نام نامزدها و اعلام نظر شورای نگهبان در مورد صلاحیت آنها توسط گزندگان نظام سلطه و پادوهای داخلی آنها رقم خورده و در این میان تمامی ظرفیت‌های ممکن برای تحریم انتخابات و کم‌رنگ کردن حضور مردم در پای صندوق‌های رأی با استفاده از تمام رسانه‌های در اختیار نظام سلطه و فضای مجازی به کار گرفته شده بود. در عرصه میدانی نیز با راه‌اندازی کمپین‌های متعدد و حتی تهدید شرکت‌کنندگان که نمونه‌فیزیکی آن در خارج از کشور و مصادیق عملیات روانی و رسانه‌ای آن که روح و روان مردم ایران را به کرات هدف گرفته بود، تلاش کردند که پای صندوق‌های رأی را خالی کنند و متأسفانه در این میان افرادی نظیر احمدی‌نژاد و میرحسین موسوی با مریم رجوی، روح‌پهلوی و عبدالله مهتدی گرداننده گروهک تروریستی کومله و... در یک جبهه قرار گرفته و هم‌صدا و همراه با جنگ رسانه‌ای قدرتهای سلطه بر تنور تحریم انتخابات می‌دمیدند. اما حضور قابل‌توجه سسرین مردم ایران در پای صندوق‌های رأی به‌رغم این جنگ رسانه‌ای و روانی و تشدید تحریم‌ها و مشکلات اقتصادی و معیشتی و نگرانی از همه‌گیری بیماری کرونا و... در یک انتخاباتی آرام و بدون چالش، سبب گردید که قدرت‌های سلطه و پادوهای داخلی آنها یکبار دیگر شکست از مردم ایران را تجربه کنند | صفحه ۲

هادی محمدی

راهبرد فوری امریکا

در غرب آسیا

دولت بایند که در شعارهای انتخاباتی تلاش کرد چهاره‌ای نرم و معتدل از خود نشان داده و رویکردهای ترامپ را تقبیح کند، به‌جز مواردی که به‌نحوی به تأمین مستقیم و غیرمستقیم منافع امریکا مرتبط بود یا موانع سیاست خارجی آنها را مرتفع می‌کرد، سیاست‌های اصلی جهانی یا در غرب آسیا، استمرار سیاست‌های گذشته و با ادبیات جدید را دنبال می‌کند. اسناد امنیت ملی ایالات متحده نیز همین پیام را منعکس می‌کنند، به‌نحوی که چین و روسیه، چالش و تهدید فوری برای امریکا توصیف شده و راهبرد استمرار فشار و مهار تنش‌های مدیریت شده در دستور کار است تا امریکا بتواند از موقعیت جهانی خود دفاع و از سرعت افول مؤلفه‌های قدرت امریکا بکاهد یا از سرعت قدرت‌یابی این دو ابرقدرت بکاهد. در غرب آسیا که منطقه‌ای راهبردی در ارکان سیاست‌های جهانی امریکاست، به‌رغم چالش‌ها و ناتوانی‌ها و ناکامی‌های امریکا و متحدان آن و اضطراب و نیاز حیاتی و فوری امریکا برای خروج یا کاهش حضور و صحنه‌گردانی در دو حوزه چین و روسیه، جوهر سیاست‌های ترامپ و شاید وحشیانه‌تر و مؤذنه‌تر در دستور کار است | صفحه ۱۵